

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

2020-2021 ուսումնական տարի

«Էթնոքաղաքականություն» առարկայի

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Էթնոքաղաքականություն. առարկան, մեթոդը և գործառնական խնդիրները
2. Էթնոքաղաքականության կատեգորիաներն ու հասկացությունները
3. Էթնոագգային հանրույթների դասակարգումը
4. Էթնոագգային գործընթացները և աշխարհի ժամանակակից քաղաքական քարտեզը
5. Ազգ-էթնոսների և ազգ-պետությունների ինքնորոշման գաղափարը ժամանակակից պայմաններում
6. Միջազգային իրավական ակտերի հակասականությունը պետությունների տարածքային ամբողջականության և ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքի վերաբերյալ
7. Էթնոագգերը և ազգ-պետությունները որպես էթնոքաղաքական հետազոտության օբյեկտ
8. «Ազգ» հասկացությունը: Ազգի վերաբերյալ Ի.Վ.Ստալինի սահմանումը և նրա լրացման արժեքային ուղղվածությունը Օքսֆորդյան բառարանում
9. Էթնիկականություն և քաղաքական ինստիտուտներ (պետություն, զինված ուժեր, կուսակցություններ)
10. Էթնիկականությունը որպես քաղաքական մանիպուլյացիաների միջոց
11. Նախապաշարումներն ու կարծրատիպերը էթնոագգային հարաբերությունների բնագավառում
12. Հայաստանի Հանրապետությունը որպես մոնոէթնիկ պետություն: Էթնիկական փոքրամասնությունները ՀՀ պետական քաղաքականության օբյեկտ և սուբյեկտ
13. Սփյուռքը (դիասպորա) որպես էթնոքաղաքական հարաբերությունների դերակատար
14. Էթնոագգային ծայրահեղականություն: Բազմաէթնիկ քաղաքական միջավայրի լատենտ հակասությունների բախումնաձևությունը

15. Էթնոգենեզի տեսության կիրառելիությունը ժողովրդավարացվող հասարակությունում
16. Հայ ազգի էթնոգենեզը. պատմությունը որպես քաղաքական արժեք
17. Էթնոսն ու իշխանությունը պատմական չափման մեջ: Ցեղասպանություն
18. Էթնոազգային և էթնոքաղաքական գործընթացների զարգացման հիմնական միտումները Հայաստանում
19. Ազգային և քաղաքացիական նույնականացման հիմնախնդիրները հետկոմունիստական տարածքներում
20. Ազգ-էթնոսի և քաղաքական ազգի փոխհարաբերությունները
21. Էթնոքաղաքական տարածության սահմանների բազմաչափությունը
22. «Էթնիկական տարածություն» հասկացությունը և նրա փոխհարաբերությունները քաղաքական տարածության հետ
23. Լեզվափոխության տեսակները և էթնոքաղաքականություն
24. Էթնոս և պետություն. փոխգործակցության ու զարգացման հիմնական օրինաչափությունները (ասիմիլյացիա, ակոմեդացիա)
25. Պետության էթնոազգային քաղաքականության էությունը: Պայքար քսենոֆոբիայի դեմ
26. Էթնոազգային համագործակցության զարգացումը որպես ժողովրդավարացման գործոն
27. Թուրքական էտատիզմը որպես էթնոքաղաքականության մոդել
28. Մ.Գանդիի «քաղաքացիական անհնազանդության» տեսությունը էթնոքաղաքականության կառուցվածքում
29. Էթնոքաղաքականության տարածաշրջանային մոդելները
30. Արմատական իսլամը էթնոքաղաքականության կառուցվածքում
31. Պետական էթնոքաղաքականության սկզբունքներն ու իրականացման մեխանիզմները
32. Էթնոքաղաքական գործընթացների կառավարման մոդելները
33. Քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտների դերը պետական էթնոազգային քաղաքականության մշակման և իրականացման գործում
34. Հասարակական կազմակերպությունները էթնոքաղաքականության կրողներ

35. Էթնիկական լրբրիզմ: Հայ Դատի դերը հայկական սփյուռքի լրբրիստական գործունեության կառուցվածքում
36. Անձը էթնոքաղաքական հարաբերությունների համակարգում
37. Էթնիկական ավանդույթների քաղաքական արդիականացման ենթատեքստում
38. Էթնիկական մշակույթի և քաղաքական մշակույթի փոխհարաբերությունները
39. Ազգ-էթնոսի, ազգ-պետության և անձի նույնականացման հիմնախնդիրը
40. Անձի էթնոազգային և էթնոքաղաքական «Ես»-ը որպես էթնոազգային հարաբերությունների զարգացման սուբյեկտիվ գործոն
41. Անձի քաղաքական և էթնոքաղաքական նույնականացումը որպես զարգացման և համախմբման միջոց
42. Ներէթնիկական համախմբում և միջէթնիկական հաղորդակցում
43. Ազգամիջյան շփման մշակույթը և դրա հիմնական գործառույթները
44. Հասարակության և իշխանության ներուժի բաշխումը էթնոազգային հարաբերությունների ոլորտում
45. Տարբեր ազգությունների ներկայացուցիչների սոցիալական և քաղաքական մասնակցությունը երկրի հանրային կառավարման համակարգում. քաղաքաիրավական ու կազմակերպչական մեխանիզմներ
46. Էթնիկ պատկանելության վախն ու դրանից «հեռանալու» փորձերը և անձի ինքնազգացողությունը
47. Մարդու մորբիլիզացիայի բազմաչափությունը և էթնոազգայնության ռեսուրսները
48. Քաղաքական գործընթացներում քաղաքացիների մասնակցության էթնոազգային և քաղաքական նախադրյալները
49. Էթնոազգային հարաբերությունների ոլորտում անձի վարքագծի դրական և բացասական տեսակները (երկխոսություն, հանդուրժողականություն, բազմակարծություն)
50. Էթնոբախումնաբանությունը որպես էթնոքաղաքականության բաղկացուցիչ
51. Լեզվամշակութային բախումները որպես էթնոքաղաքական բախման առաջացման պատճառ
52. Քաղաքական բանակցությունները որպես էթնիկական բախումների խաղաղ կարգավորման միջոց

53. Էթնիկակական բախումը որպես սոցիալական բախման մասնավոր դրսևորում
54. Էթնոազգային բախումները որպես չբարձրաձայնված տարածայնությունների և չհամաձայնեցված շահերի արդյունք
55. Էթնոքաղաքական բախումների բնույթը, դինամիկան, գնոսեոլոգիան և պատմականությունը
56. Էթնոքաղաքական հարաբերությունների տեսակները էթնոքաղաքական բախման փուլում
57. Գլոբալացումը և էթնոազգային փոքրամասնությունների հիմնախնդիրները
58. Էթնոքաղաքական բախումների առաջացման պատճառները և հաղթահարման ուղիները
59. Էթնոբախումների հաղթահարման և կայուն էթնոքաղաքական հարաբերությունների կառուցման ուղիները
60. Էթնոքաղաքական ընտրանու և մտավորականության դերը էթնոքաղաքական բախումներում
61. Էթնոքաղաքական բախումների կառավարման մեթոդները
62. Բազմազգ երկրում համախմբված հասարակության կառուցման տրամաբանությունը
63. Քաղաքացիական հասարակության ձևավորման և զարգացման հիմնախնդիրը էթնոքաղաքական բախումների ենթատեքստում
64. Արդիականացված, հետգաղութատիրական և հետսովետական հասարակություններում էթնիկական գործոնի գործառնաման առանձնահատկությունները
65. Էթնիկակակնության ինստիտուցիոնալ բնութագրիչները
66. Էթնիկական և քաղաքական տարածությունների միջև ծավալված համագործակցությունը ֆեդերալ պետության պայմաններում
67. Էթնիկական մանկավարժությունը միջմշակութային տարածություններում որպես էթնիկական բախման կնխման միջոց
68. Մերձբալթյան երկրների ազգային շարժման առանձնահատկությունները. նպատակներ, խնդիրներ և պայքրի մեթոդներ
69. Միջինասիական հանրապետություններում էթնիկական շարժումների առանձնահատկությունները. նպատակներ, խնդիրներ և պայքրի մեթոդներ

70. Քաղաքակրթական առանձնահատկությունները հարավկովկասյան հանրապետությունների էթնիկական խճանկարում
71. Բախումնային իրավիճակի ձևավորման հիմնական պատճառները Աբխազիայում
72. Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի ծագման պատճառները և զարգացման ընթացքը
73. Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի էությունը
74. Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման իրավական հիմքերը
75. Բազմաէթնիկ տարածաշրջաններում համագործակցության մշակույթի զարգացումը բնապահպանական մարտահրավերների ենթատեքստում

**Քաղաքական կառավարման և
քաղաքական վերլուծության ամբիոնի վարիչ՝
Մարգարյան**

Մ.

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. *Քոթանջյան Հ.Ս.* Արդիականացման քաղաքագիտական հիմնախնդիրները (քաղաքակրթական մոտեցում), Քաղաքագիտություն, Ոսումնական ձեռնարկ, մաս 1 Երևան ՀՊՃՀ, 1997:
2. *Մարգարյան Մ.Մ.* Հոգևոր Հայաստանի գաղափարախոսությունը արդիականացման գործընթացում, ԲԱԶՄԱՎԵՊ, Հայագիտական-բանասիրական-գրական հանդես, 1-4, 2004
3. *Նալչաջյան Ա. Ա.* Էթնիկ հոգեբանություն, Բուհական դասագիրք, Երևան 2001:
4. *Նալչաջյան Ա. Ա.* Էթնիկական մանկավարչություն (Հոգեբանության հայեցակետից) Եր.: 2002
5. *Լեոնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման ուղիները.* Խորհրդարանական լուսմներ 29-30 մարտի, 2005թ. ՀՀ ԱԺ, Ե.: 2006
6. *Մանասյան Ալ.* Ղարաբաղյան ազատամարտը հայոց քաղաքական գիտակցության հայելում. Եր.: 2003
7. *Հայաստանի ազատագրված տարածքը և Արցախի հիմնախնդիրը,* Վերլուծական և փաստագրական նյութերի ընտրանի (կազմեց և խմբագրեց Ա.Այվազյանը), Եր.: 2006
8. Политология для юристов; Курс лекции (Под ред. Н.И.Матузова) М. Юрист. 1999.
9. *Абдулатипов Р.Г.* Этнополитология. – СПб.: Питер, 2004.
10. Политология. Учебник для вузов (Под ред. проф. М.А. Василюка) М. Юрист. 1999.
11. Этничность. Национальные отношения. Социальная практика. Сборник статей. Санкт-Петербург, 1995.
12. *Празаускас А.А.* Этнос и политика. Хрестоматия. М. 2000.

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

13. *Шпет Г.Г.* Введение в этническую психологию. Санкт-Петербург, 1996.
14. *Арутюнян Ю. В.* Этносоциология (Учебное пособие для вузов) М. Аспект- Пресс, 1998.
15. *Лурье С.В.* Историческая этнология (Учебное пособие для вузов) М. 1997.
16. *Солдатов Г.У.* Психология межэтнической напряженности М. 1998.
17. *Чеснов Я.В.* Лекции по исторической этнологии (Учебное пособие) М. 1998.
18. *Тураев В.А.* Этнополитология . М.:2004
19. *Тощенко Ж.* Этнократия. М.: 2003
20. *Альтерматт Урс* Этнонационализм в Европе. М.: 2000
21. *Реальность этноса.* СПб. 2004
22. Этнические и региональные конфликты в евразии. М. 1997.